

patriot

1/2024

vychází 14. ledna 2024

ÚVODEM... A máme tady zase nový rok. Už se těšíme, až mrazy a vlezlou nepříjemnou zimu vystřídá nesnesitelné a ubíjející letní vedro, kdy se budeme zase těšit na zimu. A tak je to s námi pořád dokola. V předchozích číslech jsme na tomto místě zmínili děje z dob husitských, sluší se tak připomenout, že v letošním roce to bude rovných 600 let od skonu Jana Žižky u Přibyslavi. Čekají nás ale i různá jiná kulatá výročí – 200 let od narození Bedřicha Smetany, 100. narozeniny by oslavil také Jiří Šlitr, padesát let bude pražskému metru, atd. Před 440 lety byl u nás v Čechách také nejkratší leden. Po 6. lednu 1584 totiž nenásledoval automaticky a očekávaně leden sedmý, nýbrž 17. To se událo na základě mandátu z prosince 1583, jehož smyslem byl přechod z kalendáře juliánského na kalendář gregoriánský. Pojdme se ale věnovat rubrice o temelínských domech, domcích a chalupách, dnes je na řadě čp. 25.

Číslo popisané 25 „U JEŽKŮ“.

Podle berní ruly z roku 1654 se jednalo o Mrázovský grunt, ke kterému patřilo 26 strychů pozemků, z nichž se osívalo devět strychů na podzim a sedm na jaře. Hospodář choval čtyři voly, pět krav, tři jalovice a šest prasat.

V té době se zde připomíná Kříž Mráz. Před ním snad Václav (1617), syn Jana Mráze a Kateřiny, dále pak Lukáš Kříž / Mráz (+1697), který měl s manželkou Kateřinou asi 13 dětí (u všech nelze doložit, že pochází z této rodiny).

Živnosti se ujal jeho syn Vavřinec Mráz, sedlák, který se v roce 1712 oženil s Evou Honšperkovou z Újezda. Z tohoto manželství vzešlo sedm dětí. Vavřinec Mráz zemřel v roce 1727, vdova Eva se vdala podruhé za Matěje Zhasila

z Újezdce, v roce 1731 se jim

v Temelíně narodila dcera Veronika.

Objevuje se zde i Václav Kubát, který měl s manželkou Ludmilou, rozenou Horákovou, podle matričních záznamů šest dětí.

V roce 1784 živnost od vrchnosti za

140 zlatých vykoupil nový majitel,

sedlák a kolář Václav Petříček, syn

Jakuba Petříka z Temelína čp. 17.

Václav Petříček se oženil s Ludmilou,

vdovou po výše uvedeném zemřelém

Václavu Kubátovi. Z manželství vzešlo

šest dětí.

Dalším majitelem se stal Václavův syn

František Petříček. Stalo se tak v roce

1793, kdy se František oženil s Marií (Marianou) Bartuškovou ze Všemyslíc. Živnost s pozemky mu otec postoupil za

220 zlatých. K inventáři patřily i dvě klisny za 80 zl., jeden vůz v hodnotě 10 zl., pluh a brány za 3 zl., tři řetězy,

kamnovec, dvě kadečky na zelí, řezačka a spížirna. Nastupující hospodář pak na druhou stranu musel vyplatit

kontribuci a platby Vojtěchu Vysokému 40 zl., újezdskému šafáři 20 zl., Průchovi 20 zl., malomlýnskému mlynáři

v Týně 10 zl., Vítu Hasilovi 10 zl., otci 78 zl., sestře Marianě 78 zl., atd.

Nevěsta do manželství přinesla věno v podobě 100 zl., dvou krav, čtyř ovcí a nábytku „co každá nevěsta mít

musí.“ Františkův otec Václav Petříček se připomíná ještě v roce 1794, kdy dal věnem své pastorní (nevlastní) dceři

Anně (Kubátové) u příležitosti její svatby s Josefem Masáčkem pozemek u Kališť.



Čp. 25 v roce 1950

V roce 1967



František Petříček (1772-1817) měl s Marií Bartuškovou jednu dceru. Ta však po necelém roce zemřela a v roce 1798 na souchotiny zemřela ve svých 30 letech i manželka Marie. Ještě téhož roku (1798) se František oženil podruhé. V Myšenci pojal za manželku Marii Žofkovou a měli spolu 12 dětí. Když se v roce 1818 vyřizovala pozůstalost po Františku Petříčkovi, měla živnost i s pozemky (po odečtení všech dluhů) hodnotu 2447 zlatých a 55 a čtvrt krejcaru.

V té době ovšem jeho nejstarší syn František de Paula nebyl plnoletý, a tak do roku 1833 na živnosti hospodařila vdova Marie, která se v roce 1817 provdala za Vojtěcha Kalouse ze Lhoty. Ten s sebou přinesl 500 zlatých. V roce 1833 živnost

převzal již plnoletý František de Paula, již psán jako Petřík (1810-1894), když se rok před tím oženil s Marií Shánilovou z Čičenic, se kterou měl pět dětí. V roce 1872 prodal František de Paula pozemky Janu a Kateřině Masáčkovým. Dědicem se stal syn Jan Křtitel Petřík, rolník, který se oženil v roce 1867 s Veronikou Kalcovou (Kadlecovou), dcerou sedláka z čp. 1 v Temelíně. Z tohoto spojení se narodily tři děti, které však všechny zemřely. Jan Křtitel Petřík zemřel v roce 1883 a ještě v tomto roce se k vdově Veronice Petříkové přiznal Antonín Rys, syn rolníka z Purkarce čp. 18. V manželství se narodily čtyři děti, z nichž se dospělosti dožilo pouze jedno.

Čp. 25 tak zdědil Antonínův syn František Rys. Ten se v roce 1911 oženil s Marií, dcerou Vojtěcha Lexy, rolníka z Temelínce čp. 2. Narodily se jim dvě děti. František Rys asi v roce 1913 čp. 25 v Temelíně prodal a přešel na živnost své manželky do Temelínce.

Novým majitelem se stal Josef Kaněra, který odprodal větší část pozemků a živnost rozdělil na dvě části. Obytné stavení a půl stodoly koupil Václav Šabatka, druhou půlku stodoly Váca z čp. 40. Kaněra si ponechal sklep, stáje, půl zahrady a asi 6 hektarů pozemků. Na zahradě si pak postavil novou obytnou budovu, která dostala čp. 105.

V čísle 25 tak bydlel Václav Šabatka, který měl s manželkou Marií, rozenou Horákovou, sedm dětí.

K Boženě Šabatkové, dceři Václava a Marie, se v roce 1933 přiznal Václav Petřík z Chvalešovic. Měli spolu dvě dcery, Boženu a Marcelu. Druhá jmenovaná se provdala za Františka Ježka ze Záblatí.

Na čp. 25 bydlel se svou rodinou také domkář Matěj Hasil (1789-1859), syn Víta Hasila. Byl dvakrát ženatý, poprvé s Alžbětou Zemínkovou z čp. 33, podruhé v roce 1817 s Marií Vaňkovou z čp. 51. Dohromady byl otcem devíti dětí.

Zastavěná plocha i s nádvořím měřila v roce 1837 485 sáhů, v roce 1903 to bylo 16 arů 47 m², v roce 1935 pak 7 arů a 97 m². Výměra pozemků v roce 1916 činila přes 24 hektarů, v roce 1935 pak něco přes 2 hektary.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky SOA Třeboň / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / Pamětní knihy obce Temelína / foto: archiv obce Temelína)



SRAZ MASEK V 8.00 HOD.
V HOSPODĚ

NA VEČERNÍ ZÁBAVU MAJÍ
MASKY VSTUP ZDARMA!

VESELICI ZAHAJÍ PAN STAROSTA ZAPUJČENÍM KLÍČE
OD OBCE V 9.15 PŘED OBECNÍM ÚŘADEM

OD 20.00 VEČER POKRAČUJE NA SÁLE HOSPODY
REJ V MASKÁCH (VSTUPNÉ 100,- Kč)



HUDEBNÍ PRODUKCI ZAJIŠTUJE
OSVĚDČENÁ KAPELA 100-KA.



ZÁVĚREM... Děkujeme za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, v kopii papírové či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obečně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.